

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΕΕ-ΕΥ 31/2026

Αιχμάλωτοι πολέμου του 1974

Καταβάλλονται τα ωφελήματα στους πραγματικούς δικαιούχους;

29 Οκτωβρίου 2026

Πίνακας Περιεχομένων

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή	iii
Πίνακας Συντομογραφιών	iv
1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου.....	1
2. Εισαγωγή.....	5
3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις	9
3.1 Αρχείο Αιχμαλώτων Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.....	9
3.2 Θέματα που αφορούν στο Υπουργείο Άμυνας	10
3.3 Θέματα που αφορούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	14
3.4 Θέματα που αφορούν το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας	16
4. Παραρτήματα	19
Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή	19
Παράρτημα ΙΙ: Μεθοδολογία.....	20
Παράρτημα ΙΙΙ: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενους Φορείς	22

Προλογισμός Γενικού Ελεγκτή

Η παρούσα Έκθεση αφορά ένα θέμα με ιδιαίτερο ιστορικό και ανθρώπινο βάρος. Η αναγνώριση της προσφοράς και της δοκιμασίας όσων υπήρξαν αιχμάλωτοι πολέμου κατά την τουρκική εισβολή του 1974 αποτελεί αυτονόητη υποχρέωση της Πολιτείας. Ακριβώς όμως επειδή πρόκειται για τιμητικά ωφελήματα, η Πολιτεία οφείλει να διασφαλίζει ότι αυτά καταβάλλονται στους πραγματικούς δικαιούχους, στη βάση αξιόπιστων και επαληθεύσιμων στοιχείων.

Ο δειγματοληπτικός έλεγχός μας ανέδειξε 8 περιπτώσεις (από τους 852 λήπτες ωφελήματος) για τους οποίους, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν φαίνεται να δικαιολογείται η καταβολή ωφελήματος. Ο αριθμός των μη δικαιούχων που λαμβάνουν επίδομα ενδεχομένως να είναι μεγαλύτερος αφού ο έλεγχός μας δεν ήταν εξαντλητικός αλλά περιορίστηκε σε συγκεκριμένο δείγμα. Επίσης τα Στρατολογικά Μητρώα, τα οποία αποτελούν τη βάση δημιουργίας του Μητρώου Αιχμαλώτων, περιέχουν εγγραφές χαμηλής αξιοπιστίας και περιορισμένης ή καθόλου τεκμηρίωσης.

Οφείλουμε, βεβαίως, να αναγνωρίσουμε τις ιδιόζουσες συνθήκες υπό τις οποίες δημιουργήθηκαν τα Στρατολογικά Μητρώα. Η εισβολή, η απώλεια αρχείων, η ελλιπής αρχική καταγραφή και μεταγενέστερες καταχωρίσεις, ακόμη και πολλά χρόνια μετά, δημιούργησαν αντικειμενικές δυσκολίες, οι οποίες δεν μπορούν να αγνοηθούν.

Επίσης είναι γεγονός ότι οι κατηγορίες των δικαιούχων αυξήθηκαν ή επεκτάθηκαν δια μέσου των χρόνων, με κανονισμούς και Αποφάσεις ΥΣ, χωρίς να υπάρχει εκ μέρους της πολιτείας, εξ' αρχής ένα καθορισμένο πλαίσιο. Αυτό δημιούργησε ένα σύνθετο σύστημα δικαιούχων και διαφορετικών επιδομάτων, που για τη διαχείριση του, απαιτείται δυσανάλογα αυξημένη διοικητική προσπάθεια.

Τα πιο πάνω όμως δεν δικαιολογούν τη διαιώνιση των αδυναμιών, ειδικά όταν αυτές μετατρέπουν ένα μη αιχμάλωτο πολέμου σε λήπτη επιδόματος. Οι σημερινές διαδικασίες παραμένουν κατακερματισμένες και, σε σημαντικό βαθμό, χειρωνακτικές, γεγονός που δημιουργεί αυξημένο κίνδυνο λαθών και παραλείψεων, χωρίς αυτό να αποκλείει την πιθανότητα κάποια λάθη να έγιναν από πρόθεση.

Ενδεχομένως η ευαισθησία του θέματος διαχρονικά να επέφερε στους αρμοδίους διστακτικότητα στην επανεξέταση και τακτοποίηση των μητρώων. Ίσως, συνειδητά ή ασυνειδητά, να μην καταβλήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια προς επικαιροποίηση των μητρώων αφενός λόγω των δυσκολιών που αναφέρθηκαν και αφετέρου στη βάση της λογικής ότι ο χρόνος θα επιλύσει το πρόβλημα. Αυτό, όμως, δεν είναι αποδεκτό.

Παρά τις υπαρκτές δυσκολίες, και στη βάση των ευρημάτων που παρουσιάζουμε στην Έκθεση, το αρμόδιο Υπουργείο καλείται να λάβει τα δέοντα μέτρα ώστε να περιοριστεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό ο κίνδυνος λαθών στην καταβολή των επιδομάτων.

Andreas Papaconstantinou

Ανδρέας Παπακωνσταντίνου
Γενικός Ελεγκτής

Πίνακας Συντομογραφιών

ΥΚΑ	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
ΥΠΑΜ	Υπουργείο Άμυνας
ΥΔΕΠ	Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας

1. Σύνοψη αποτελεσμάτων ελέγχου

Στους στρατεύσιμους που διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου κατά την τουρκική εισβολή του 1974 παραχωρούνται τιμητικά ωφελήματα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ), ενώ, υπό προϋποθέσεις, παρέχεται και επίδομα φροντίδας από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ). Κατά το 2025, 852 πρόσωπα έλαβαν τουλάχιστον ένα από τα σχετικά ωφελήματα.

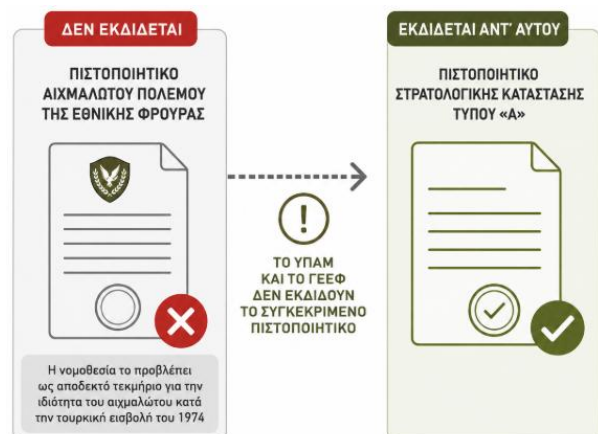
Σκοπός του ελέγχου ήταν να διαπιστωθεί κατά πόσο η ιδιότητα του αιχμαλώτου επιβεβαιώνεται με επαρκή και επαληθεύσιμη τεκμηρίωση και κατά πόσο τα σχετικά ωφελήματα καταβάλλονται στους πραγματικούς δικαιούχους. Για τον σκοπό αυτό αντιπαραβλήθηκαν στοιχεία των ΥΚΑ και της ΥΔΕΠ με το Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας (ΥΠΑΜ), τα Στρατολογικά Μητρώα και το αρχείο αιχμαλώτων του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

1.1 Σύνθετο και μη πλήρως εναρμονισμένο πλαίσιο

Η παραχώρηση των ωφελημάτων ρυθμίζεται από τον Ν.120(Ι)/2008 και σειρά Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Οι Αποφάσεις που διέπουν ορισμένα από τα ωφελήματα δεν παραπέμπουν στον Νόμο ούτε καθορίζουν με τον ίδιο τρόπο την τεκμηρίωση της ιδιότητας του αιχμαλώτου. Η πολυδιάσπαση αυτή δυσχεραίνει την ενιαία και συνεπή εφαρμογή των προϋποθέσεων.

1.2 Η προβλεπόμενη πιστοποίηση δεν εφαρμόζεται όπως ορίζει η νομοθεσία

Ο Ν.120(Ι)/2008 αναγνωρίζει ως τεκμήριο αιχμαλωσίας πολέμου σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό ή την Εθνική Φρουρά (ΕΦ), στη βάση σχετικού Μητρώου που τηρεί το ΥΠΑΜ. Η ΕΦ, όμως, δεν εκδίδει ειδικό πιστοποιητικό αιχμαλώτου. Εκδίδει, κατόπιν αίτησης, Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου «Α», χωρίς να τηρεί αντίγραφο του εκδοθέντος πιστοποιητικού. Ως αποτέλεσμα, δεν διασφαλίζεται πλήρης ίχνος ελέγχου που να επιτρέπει μεταγενέστερη επαλήθευση της πιστοποίησης.

1.3 Περιπτώσεις καταβολής ωφελημάτων χωρίς τεκμηρίωση

Από τις 832 περιπτώσεις που λαμβάνουν ωφελήματα ως στρατεύσιμοι αιχμάλωτοι πολέμου από τις ΥΚΑ, εντοπίστηκαν 15 λήπτες οι οποίοι δεν περιλαμβάνονταν ούτε στο Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ ούτε στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού¹.

Από τον περαιτέρω έλεγχο στα Στρατολογικά Μητρώα (τα οποία αποτελούν την ουσιαστική βάση ετοιμασίας των Μητρώων Αιχμαλώτων), για τις έξι περιπτώσεις επιβεβαιώθηκε ότι είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι, οπότε λανθασμένα δεν περιλαμβάνονταν στο Μητρώων Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ και για τρεις ότι είχαν συλληφθεί ως όμηροι και, συνεπώς, δικαιούνται σχετικό ωφέλημα, όχι όμως ως στρατεύσιμοι αιχμάλωτοι πολέμου.

¹ Με βάση τον Νόμο, για να θεωρείται κάποιος ως Αιχμάλωτος αποτελεί προϋπόθεση να περιλαμβάνεται σε ένα από τα δύο Μητρώα (ΥΠΑΜ ή/και Ερυθρού Σταυρού).

Για τις υπόλοιπες έξι περιπτώσεις δεν εντοπίστηκε, στα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν μας, τεκμηρίωση ότι τα πρόσωπα είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι πολέμου. Κατά συνέπεια, η καταβολή ωφελήματος με την ιδιότητα αυτή δεν τεκμηριώνεται.

1.4 Ανεπαρκές ίχνος ελέγχου στις ΥΚΑ

Οι ΥΚΑ ανέφεραν ότι η ιδιότητα του αιχμαλώτου επιβεβαιώνεται μέσω του Μητρώου του ΥΠΑΜ, ηλεκτρονικών αρχείων των Στρατολογικών Γραφείων ή γραπτής επιβεβαίωσης από το ΥΠΑΜ. Ωστόσο, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε για τις 15 περιπτώσεις ληπτών ωφελήματος που δεν ήταν καταχωρισμένοι στο Μητρώο του ΥΠΑΜ ή το αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, δεν εντοπίστηκαν στοιχεία ή παραστατικά που να τεκμηριώνουν την εφαρμογή των διαδικασιών αυτών. Επιπλέον, το αντίγραφο του Μητρώου Αιχμαλώτων που τηρούν οι ΥΚΑ δεν επικαιροποιείται.

1.5 Λανθασμένες και ελλιπείς εγγραφές στο Μητρώο Αιχμαλώτων.

Από την αντιπαραβολή του συνόλου των 852 ληπτών ωφελήματος με τις καταχωρίσεις του αρχείου του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού και του Μητρώου Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ εντοπίσαμε 20 περιπτώσεις που δεν ήταν καταχωρισμένες πουθενά και 130 περιπτώσεις που ήταν καταχωρισμένες στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού αλλά όχι στο Μητρώο Αιχμαλώτων. Από αυτές τις 130 περιπτώσεις επιλέχθηκαν για περαιτέρω έλεγχο, ως προς τις σχετικές καταχωρίσεις στα Στρατολογικά Μητρώα, εκείνες που αφορούσαν στα Στρατολογικά Γραφεία Λευκωσίας, Κερύνειας και Μόρφου, οι οποίες ανέρχονται σε 77. Από το έλεγχο εντοπίστηκαν δύο λανθασμένες καταχωρίσεις που αφορούν σε πρόσωπα που λαμβάνουν ωφέλημα ως στρατεύσιμοι αιχμάλωτοι πολέμου, χωρίς αυτό να τεκμηριώνεται από τις καταχωρίσεις στα Στρατολογικά Μητρώα. Τα ευρήματα καταδεικνύουν αδυναμίες τόσο ως προς την ακρίβεια όσο και ως προς την πληρότητα του Μητρώου.

1.6 Περιορισμένη δυνατότητα επαλήθευσης των Στρατολογικών Μητρώων.

Τα Στρατολογικά Μητρώα, στα οποία βασίστηκε το Μητρώο Αιχμαλώτων, παρουσιάζουν ουσιώδεις ελλείψεις. Σε 39 από τις 77 περιπτώσεις που εξετάστηκαν απουσίαζαν βασικά στοιχεία, όπως η Μονάδα υπηρεσίας ή οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της αιχμαλωσίας.

Διαπιστώθηκαν επίσης μεταγενέστερες καταχωρίσεις, ακόμη και πολλά χρόνια μετά το 1974. Σύμφωνα με τις αρμόδιες υπηρεσίες, αυτές στηρίχθηκαν σε δικαιολογητικά που έκτοτε έχουν καταστραφεί, με αποτέλεσμα να μην είναι σήμερα δυνατή η επαλήθευσή τους. Σε πρόσθετο δείγμα έξι περιπτώσεων που εξετάστηκε δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν συμπληρωματικά ιστορικά στοιχεία, καθώς, σύμφωνα με την ΕΦ, τα σχετικά αρχεία των Μονάδων είχαν απολεσθεί κατά την εισβολή.

1.7 Με βάση τα όσα αναφέρουμε πιο πάνω, οι αδυναμίες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο συνοψίζονται στο πιο κάτω γράφημα:

ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΠΟΛΕΜΟΥ 1974

Πού εντοπίστηκαν λάθη στην καταβολή ωφελημάτων;

01**ΥΚΑ · Έλεγχος καταβολών**

15 λήπτες εκτός Μητρώου ΥΠΑΜ και αρχείου Ερυθρού Σταυρού

6**περιπτώσεις που δεν τεκμηριώνεται το δικαίωμα καταβολής επιδόματος****02****ΥΠΑΜ · Έλεγχος Μητρώου Αιχμαλώτων****Δείγμα 77 περιπτώσεων**Αντιπαραβολή με τα στρατολογικά μητρώα
Λευκωσίας, Κερύνειας και Μόρφου**2****επιπλέον λανθασμένες
εγγραφές**Δεν τεκμηριώνεται η καταχώρισή
τους στο μητρώο και συνεπώς δεν
τεκμηριώνεται το δικαίωμα
καταβολής επιδόματος**?****Ενδεχόμενες πρόσθετες
λανθασμένες καταχωρίσεις**Άλλες **53** από τις **130**
περιπτώσεις οι οποίες
παρουσιάζονται στο Μητρώο του
ΥΠΑΜ αλλά όχι του Ερυθρού
Σταυρού, δεν ελέγχθηκαν**03****Στρατολογικά μητρώα · Έλεγχος αξιοπιστίας**Ελλιπή στοιχεία και μεταγενέστερες εγγραφές
χωρίς διαθέσιμα υποστηρικτικά τεκμήρια**Κίνδυνος μεταφοράς ατεκμηρίωτων εγγραφών**

Στρατολογικά μητρώα

Μητρώο ΥΠΑΜ

ΥΚΑ

?**Άλλοι που ενδέχεται να λαμβάνουν
ωφελήματα χωρίς επαρκή τεκμηρίωση**
Ο αριθμός παραμένει άγνωστος

Η συνολική έκταση των λαθών παραμένει άγνωστη

1.8 Θετική εικόνα στις διαδικασίες της ΥΔΕΠ

Για τις 65 περιπτώσεις αιχμαλώτων που έλαβαν επίδομα φροντίδας από την ΥΔΕΠ το 2025, ο έλεγχος επιβεβαίωσε ότι η ιδιότητα του αιχμαλώτου είχε τεκμηριωθεί με πιστοποιητικά του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού. Για τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν δεν προέκυψε παρατήρηση ως προς τις διαδικασίες της ΥΔΕΠ.

1.9 Γενικό συμπέρασμα

Ο έλεγχος δεν κατέδειξε απλώς μεμονωμένες λανθασμένες ή ελλιπείς εγγραφές. Ανέδειξε ένα ευρύτερο πρόβλημα: δεν υπάρχει σήμερα μία ενιαία, πλήρης και επαληθεύσιμη βάση δεδομένων, στην οποία να μπορούν να στηριχθούν με επαρκή διασφάλιση όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες για την αναγνώριση και την πληρωμή των δικαιούχων.

Οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν οφείλονται, εν μέρει, στις ιδιόζουσες συνθήκες του 1974, την απώλεια αρχείων, την κατάσταση των Στρατολογικών Μητρώων και μεταγενέστερες καταχωρίσεις για τις οποίες δεν τηρήθηκαν αποδεικτικά στοιχεία, οι οποίες περιορίζουν αντικειμενικά τη δυνατότητα πλήρους επαλήθευσης ορισμένων περιπτώσεων. Το γεγονός αυτό όμως δεν απαλλάσσει τις ΥΚΑ από την υποχρέωσή τους να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να τεκμηριώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την ιδιότητα της αιχμαλωσίας πριν την καταβολή οποιουδήποτε ωφελήματος.

Κρίσιμη προτεραιότητα αποτελεί η πλήρης αντιπαραβολή των ληπτών ωφελημάτων με το επικαιροποιημένο Μητρώο Αιχμαλώτων και τα διαθέσιμα επίσημα τεκμήρια, η εξατομικευμένη επανεξέταση των περιπτώσεων που δεν επιβεβαιώνονται, η διόρθωση και συστηματική επικαιροποίηση του Μητρώου και η δημιουργία επαρκούς ίχνους ελέγχου για κάθε πιστοποίηση και καταβολή. Όπου, μετά την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας και την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων αξιόπιστων τεκμηρίων, δεν τεκμηριώνεται η ιδιότητα του δικαιούχου, θα πρέπει να λαμβάνονται τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα.

2. Εισαγωγή

2.1 Κύριες πληροφορίες για το αντικείμενο του ελέγχου

Στους στρατεύσιμους που έχουν διατελέσει αιχμάλωτοι πολέμου κατά την τουρκική εισβολή, παραχωρούνται τα πιο κάτω επιδόματα:

**Παρέχονται από τις
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

1. ΜΗΝΙΑΙΟ ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ
Από €5,23 μέχρι €83,68
μηνιαίως
 Παραχωρείται ως αύξηση της θεσμοθετημένης σύνταξης που λαμβάνουν οι δικαιούχοι.
 Το ποσό υπολογίζεται με βάση το ύψος της σύνταξης που λαμβάνει ο δικαιούχος και τους μήνες πρόσθετης θητείας.
Παραχωρείται σε:

- ✓ άτομα που υπηρέτησαν πρόσθετη θητεία ή εφεδρεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974, ή/και
- ✓ άτομα που διετέλεσαν αιχμάλωτοι ή όμηροι, ή
- ✓ άτομα που λαμβάνουν επίδομα ως παθόντες πολέμου

2. ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΕΦΑΠΑΞ ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ
€1.000 **εφάπαξ**
ανά 6 μήνες
Παραχωρείται σε:

- ✓ άτομα που διετέλεσαν αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας
- ✓ άτομα που διετέλεσαν ως όμηροι (μη στρατεύσιμοι/άμαχοι αιχμάλωτοι πολέμου) κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο του Υπουργείου Εσωτερικών
- ✓ παθόντες ανάπηρους πολέμου

**Παρέχεται από την
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**
 Από 1.10.2018
 Παρέχεται επίδομα φροντίδας αιχμαλώτων και παθόντων πολέμου του 1974.

Οι δικαιούχοι και το ύψος του επιδόματος χωρίζονται σε 3 κατηγορίες:		
Κατηγορία Α Μερική φροντίδα Μηνιαίο επίδομα φροντίδας €240	Κατηγορία Β Πλήρης φροντίδα Μηνιαίο επίδομα φροντίδας €400	Κατηγορία Γ Ιδρυματική φροντίδα Τροφεία €1.300

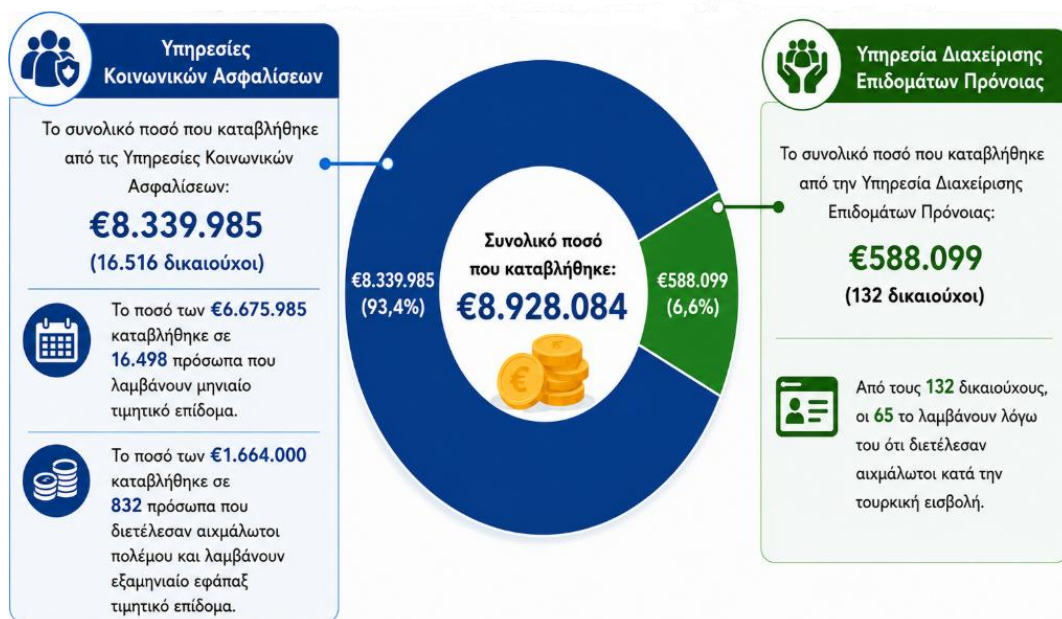
Η παροχή των πιο πάνω ωφελημάτων διέπεται από ένα σύνθετο και πολύπλοκο πλέγμα νομοθετικών ρυθμίσεων, Αποφάσεων Υπουργικού Συμβουλίου και εσωτερικών διαδικασιών. Συγκεκριμένα, η παροχή τους προβλέπεται από τα πιο κάτω:

- ♦ Ο περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτημένους τους Νόμο του 2008 (Ν.120(Ι)/2008), που προβλέπει γενικά την παροχή ωφελημάτων προς αιχμαλώτους

πολέμου κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής του 1974, οι οποίοι ήταν κληρωτοί ή έφεδροι στρατευμένοι και είναι κάτοχοι πιστοποιητικού αιχμαλώτου πολέμου του Διεθνούς ή του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού ή της Εθνικής Φρουράς.

- ♦ Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 84.292 ημερ. 24.1.2018, με την οποία εγκρίθηκε το Σχέδιο επιδόματος για την παραχώρηση ειδικής αύξησης της θεσμοθετημένης σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε πρόσωπα τα οποία, είτε υπηρέτησαν αυξημένη θητεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974, ή/και ήταν αιχμάλωτοι πολέμου. Σημειώνεται ότι στην πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και στην σχετική Πρόταση, δεν δίδεται ο ορισμός του «αιχμάλωτου πολέμου», ούτε γίνεται αναφορά στον Ν.120(Ι)/2008. Ωστόσο, επειδή αφορά ωφέλημα που καταβάλλεται σε αιχμαλώτους πολέμους, θεωρούμε ότι η ερμηνεία θα πρέπει να είναι αυτή που δίδεται στον υπό αναφορά Νόμο. Με μεταγενέστερες Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 84.907, 87.738 και 89.007, ημερ. 14.5.2018, 26.6.2019 και 10.3.2020, αντίστοιχα, εγκρίθηκε η συμπερίληψη επιπλέον κατηγοριών δικαιούχων για το εν λόγω επίδομα (π.χ άτομα που λαμβάνουν επίδομα ως παθόντες πολέμου για τραυματισμό τους κατά την τουρκική εισβολή).
- ♦ Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.387 ημερ. 14.7.2022, με την οποία εγκρίθηκε η καταβολή εφάπαξ εξαμηνιαίου επιδόματος ύψους €1.000 στους δικαιούχους του πιο πάνω Σχεδίου οι οποίοι, μεταξύ άλλων κατηγοριών, διετέλεσαν ως αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας. Με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.710, ημερ. 4.10.2022, εγκρίθηκε η συμπερίληψη επιπλέον κατηγοριών δικαιούχων για το εν λόγω επίδομα. Ούτε στις Αποφάσεις αυτές δεν γίνεται αναφορά στον Ν.120(Ι)/2008 και δεν φαίνεται εάν η παραχώρηση των επιδομάτων αυτών συνδέεται με αυτόν, παρόλο ότι αποτελούν ωφέληματα που καταβάλλονται σε αιχμαλώτους πολέμους, στα οποία αναφέρεται ο εν λόγω Νόμος.
- ♦ Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 95.482, 89.006, 88.783, 86.910 και 84.220, οι οποίες προβλέπουν για την παροχή επιδόματος φροντίδας στους αιχμαλώτους και παθόντες πολέμου του 1974. Παρόλο που στις σχετικές Αποφάσεις δεν γίνεται, και πάλι, αναφορά στον Ν.120(Ι)/2008, στο σχετικό Σχέδιο Παροχής Φροντίδας Αιχμαλώτων και Παθόντων Πολέμου 1974, που καταρτίστηκε για εφαρμογή των εν λόγω Αποφάσεων, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο ορισμός του «αιχμαλώτου πολέμου» έχει την έννοια που αποδίδεται από τον Ν.120(Ι)/2008. Σημειώνεται ότι, για να θεωρηθεί κάποιος ως δικαιούχος του επιδόματος αυτού, θα πρέπει να πληρεί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο του 2014 (Ν. 109(Ι)/2014).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν στην Υπηρεσία μας, το 2025 καταβλήθηκαν τα πιο κάτω επιδόματα:

Σύμφωνα με καταγγελία που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας από τον Σύνδεσμο Αιχμαλώτων Πολέμου του 1974, καταβάλλονται ωφελήματα σε άτομα που δεν διετέλεσαν αιχμάλωτοι και που συνεπώς δεν είναι δικαιούχοι.

2.2 Σκοπός του ελέγχου

Η ορθή και νόμιμη χορήγηση δημόσιων ωφελημάτων και επιδομάτων συνιστά βασική υποχρέωση της διοίκησης, τόσο για σκοπούς χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης όσο και για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων. Στο πλαίσιο αυτό, η Υπηρεσία μας προχώρησε σε διερεύνηση ζητημάτων που αφορούν στη διαδικασία αναγνώρισης και επαλήθευσης των δικαιούχων των ωφελημάτων που παραχωρούνται σε αιχμάλωτους πολέμου, τη διαχείριση και τήρηση των σχετικών Μητρώων, καθώς και στις διαδικασίες ελέγχου που εφαρμόζονται από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι το θέμα απασχόλησε και τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων ημερ. 17.6.2025.

2.3 Ελεγκτική Προσέγγιση

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι, παρόλο που ο Νόμος αναφέρει ως αποδεκτή τεκμηρίωση της ιδιότητας του αιχμαλώτου την κατοχή σχετικού πιστοποιητικού, είτε από τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, είτε από το ΥΠΑΜ, οι σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για την παραχώρηση των ωφελημάτων δεν παραπέμπουν σε αυτόν.

Σημειώνεται ότι το αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού καταρτίστηκε στη βάση στοιχείων του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού και, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, αποτελεί αποδεκτή βάση τεκμηρίωσης της ιδιότητας ενός προσώπου ως διατελέσαντος αιχμαλώτου. Παρόλο που ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός δεν αποτελεί ελεγχόμενη οντότητα της Υπηρεσίας μας, εξασφαλίστηκε πρόσβαση στο σχετικό αρχείο, το οποίο χρησιμοποιήθηκε ως ανεξάρτητη πηγή τεκμηρίωσης στο πλαίσιο του ελέγχου. Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό για την εξαιρετική συνεργασία που επέδειξε για τη διεκπεραίωση του ελέγχου.

Όσον αφορά στο Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ, αυτό καταρτίστηκε στη βάση των πληροφοριών (στρατιωτικών μεταβολών) που είναι καταχωρισμένες στα σχετικά Στρατολογικά Μητρώα.

Προκειμένου να εντοπιστούν οι περιπτώσεις που παρουσίαζαν τον υψηλότερο ελεγκτικό κίνδυνο ώστε να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω διερεύνησης, η Υπηρεσία μας χρησιμοποίησε, ως αφετηρία, το αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού και, στη συνέχεια, αξιοποίησε το Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ ως συμπληρωματική πηγή επαλήθευσης. Η ελεγκτική προσέγγιση που ακολουθήθηκε παρουσιάζεται συνοπτικά στο Διάγραμμα που ακολουθεί.

3. Ανάλυση ευρημάτων και συστάσεις

3.1 Αρχείο Αιχμαλώτων Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

Από τον έλεγχο που διενεργήσαμε στο αρχείο αιχμαλώτων του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, διαπιστώθηκε ότι, για το 75% των ατόμων που περιλαμβάνονται στο εν λόγω αρχείο δεν υπάρχει καταχωρισμένος αριθμός δελτίου ταυτότητας. Αντιλαμβανόμαστε ότι, λόγω της κατάστασης που επικρατούσε τότε, η τήρηση ενός αρχείου με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, που θα επέτρεπαν τη μελλοντική ταυτοποίηση των ατόμων που περιλαμβάνεται σε αυτό με απόλυτη ακρίβεια ήταν, εκ των πραγμάτων, αδύνατη. Το γεγονός αυτό δυσχέραινε την αυτόματη ταυτοποίηση, μέσω ηλεκτρονικής αντιπαράβολής, των ατόμων αυτών με τον κατάλογο των ληπτών ωφελημάτων.

Λόγω του περιορισμού αυτού, ζητήσαμε από τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό να καταβάλει προσπάθεια ταυτοποίησης των περιπτώσεων για τα οποία δεν κατέστη δυνατή η ταυτοποίηση βάσει αριθμού ταυτότητας, στη βάση του ονοματεπωνύμου. Με τον τρόπο αυτό, ταυτοποιήθηκε ένα επιπρόσθετο ποσοστό, που ανέρχεται σε περίπου στο 57% των ληπτών ωφελήματος, παρέχοντας μία λελογισμένη, αλλά όχι απόλυτη, διαβεβαίωση ως προς την ορθότητά του. Συνεπώς, για σκοπούς του ελέγχου που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, οι πιο πάνω ταυτοποιήσεις έγιναν αποδεκτές με κάποια επιφύλαξη.

Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω διεργασίας, προέκυψε ότι το υπόλοιπο 18%, που ανέρχεται σε 150 άτομα, λαμβάνουν ωφέλημα ως αιχμάλωτοι πολέμου χωρίς να είναι καταχωρισμένοι στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού. Συνεπώς, προχωρήσαμε να διαπιστώσουμε εάν τα άτομα αυτά ήταν καταχωρισμένα στο σχετικό Μητρώο του ΥΠΑΜ.

Από αυτά, τα 130 περιλαμβάνονταν στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας. Από τα υπόλοιπα 20 άτομα, για τα οποία δεν εντοπίσαμε καταχωρίσεις σε κανένα από τα δύο μητρώα, οι 15 είναι λήπτες επιδομάτων από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) και οι πέντε από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ).

3.2 Θέματα που αφορούν στο Υπουργείο Άμυνας

3.2.1 Πιστοποιητικό Αιχμαλώτου Εθνικής Φρουράς

Ο περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτωμένους τους Νόμος του 2008 (Ν.120(I)/2008) ορίζει ότι «Αιχμάλωτος Πολέμου» σημαίνει «κάθε Ελληνοκύπριο και Ελλαδίτη συλληφθέντα από τις τουρκικές κατοχικές δυνάμεις κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής του 1974, ο οποίος ήταν κληρωτός ή έφεδρος στρατευμένος και είναι κάτοχος πιστοποιητικού αιχμαλώτου πολέμου του Διεθνούς ή του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού ή της Εθνικής Φρουράς» (υπογράμμιση δική μας).

Ωστόσο, κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το ΥΠΑΜ και το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς δεν εκδίδουν πιστοποιητικά αιχμαλώτου πολέμου της Εθνικής Φρουράς. Αντί αυτού, για σκοπούς τεκμηρίωσης ότι πρόσωπο διετέλεσε αιχμάλωτος κατά την τουρκική εισβολή του 1974, εκδίδεται, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου «Α», το οποίο χρησιμοποιείται και σε άλλες περιπτώσεις, στο οποίο περιλαμβάνονται οι σχετικές πληροφορίες που προκύπτουν από το Στρατολογικό Μητρώο.

Σημειώνεται ότι το εν λόγω πιστοποιητικό εκδίδεται κατόπιν έρευνας στο Στρατολογικό Μητρώο του αιτητή, χωρίς να τηρείται αντίγραφο του εκδοθέντος πιστοποιητικού στο ΥΠΑΜ. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η μεταγενέστερη επαλήθευση των ατόμων που έλαβαν τέτοιο πιστοποιητικό στο παρελθόν.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Το ΥΠΑΜ να διασφαλίσει ότι η πιστοποίηση της ιδιότητας του αιχμαλώτου διενεργείται σύμφωνα με τη νομοθεσία, μέσω τυποποιημένης και επαληθεύσιμης διαδικασίας, με επαρκές ίχνος ελέγχου που να επιτρέπει τη μεταγενέστερη επιβεβαίωση της έκδοσης και του περιεχομένου κάθε πιστοποίησης.

3.2.2 Κατάσταση Στρατολογικών Μητρώων

Για να διαπιστωθεί η αξιοπιστία των καταχωρήσεων του Μητρώου Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ, προβήκαμε σε έλεγχο των Στρατολογικών Μητρώων που τηρούνται στα Στρατολογικά Γραφεία του ΓΕΕΦ, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την ετοιμασία του Μητρώου Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένα Μητρώα βρίσκονται σε ιδιαίτερα κακή κατάσταση, αφού λόγω παλαιότητας και, ενδεχομένως των συνθηκών φύλαξης κατά την περίοδο αμέσως μετά τον πόλεμο, έχουν υποστεί σημαντική φθορά. Σημειώνεται ότι μέρος του αρχειακού υλικού έχει πλέον συντηρηθεί από το Κρατικό Αρχείο.

Σύσταση Ελεγκτικής Υπηρεσίας: Σε συνεργασία με το Κρατικό Αρχείο, να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια συντήρησης και αποκατάστασης των Στρατολογικών Μητρώων, δεδομένης της ιδιαίτερης ιστορικής και διοικητικής σημασίας τους.

3.2.3 Λανθασμένες εγγραφές στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας

Για σκοπούς πρακτικότητας, από τις 150 περιπτώσεις όπου καταβάλλονται ωφελήματα αιχμαλώτων πολέμου αλλά δεν εντοπίστηκαν στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, επιλέχθηκαν για περαιτέρω έλεγχο ως προς τις σχετικές καταχωρίσεις στα Στρατολογικά Μητρώα εκείνες που αφορούσαν στο Στρατολογικό Γραφείο Λευκωσίας, Κερύνειας και Μόρφου, οι οποίες ανέρχονται σε 77. Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν οι πιο κάτω δύο περιπτώσεις λανθασμένης καταχώρισης:

- ♦ Πρόσωπο το οποίο κατατάχθηκε στην Εθνική Φρουρά στις 21.1.1974 και, ενώ υπηρετούσε ως κληρωτός, στις 12.4.1975 κηρύχθηκε από τη Μονάδα του ως λιποτάκτης. Στις 28.4.1975, ενώ τελούσε σε κατάσταση λιποταξίας, συνελήφθη από τις κατοχικές δυνάμεις και αφέθηκε ελεύθερος στις 20.5.1975. Το εν λόγω πρόσωπο φαίνεται να περιλήφθηκε λανθασμένα στο Μητρώο Αιχμαλώτων, καθότι, σύμφωνα με τον Νόμο, «Αιχμάλωτος Πολέμου» σημαίνει κάθε Ελληνοκύπριο και Ελλαδίτη συλληφθέντα από τις τουρκικές κατοχικές δυνάμεις κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής του 1974. Συνεπώς, παρόλο που φαίνεται να αιτιολογείται η παραχώρηση του μηνιαίου τιμητικού επιδόματος, εφόσον προκύπτει πρόσθετη υπηρεσία, δεν αιτιολογείται η καταβολή του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος, δικαιούχοι του οποίου είναι οι αιχμάλωτοι κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής.
- ♦ Πρόσωπο για το οποίο καταχωρίστηκαν στο Στρατολογικό Μητρώο, εκ παραδρομής, εγγραφές που αφορούσαν μερίδα άλλου ατόμου, στις οποίες περιλαμβάνονταν αναφορές σχετικές με αιχμαλωσία. Παρόλο που οι λανθασμένες μεταβολές ακυρώθηκαν το 1983, αυτές λήφθηκαν εκ παραδρομής υπόψη κατά την ετοιμασία του Μητρώου Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας.

Συνεπώς, δεν αιτιολογείται η καταβολή του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος, δικαιούχοι του οποίου είναι οι αιχμάλωτοι.

Σημειώνεται ότι, στις 23.9.2019, το πιο πάνω πρόσωπο υπέβαλε αίτημα για αναγνώριση εφεδρικής υπηρεσίας κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής, χωρίς να αναφέρει οτιδήποτε περί αιχμαλωσίας. Στο πλαίσιο εξέτασης του αιτήματος, το αρμόδιο Στρατολογικό Γραφείο ζήτησε τη συνδρομή της Διεύθυνσης Ιστορίας του ΓΕΕΦ, η οποία, με επιστολή ημερομηνίας 22.10.2019, ενημέρωσε ότι δεν προέκυψε οποιοδήποτε στοιχείο περί εφεδρικής υπηρεσίας κατά την τουρκική εισβολή. Ως εκ τούτου, για το άτομο αυτό τίθεται σε αμφισβήτηση επιπρόσθετα και η ορθότητα της καταβολής του μηνιαίου τιμητικού επιδόματος.

3.2.4 Ενημέρωση Στρατολογικών Μητρώων

(α) Διαπιστώθηκε ότι αρκετές εγγραφές στα Στρατολογικά Μητρώα, που αφορούν στην περίοδο της τουρκικής εισβολής, καταχωρίστηκαν εκ των υστέρων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αρκετά χρόνια μετά τα γεγονότα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω περιπτώσεις:

- ♦ Περίπτωση 1: Στις 17 και 18 Μαρτίου 1981 καταχωρίστηκε στο Στρατολογικό Μητρώο ότι το εν λόγω πρόσωπο θεωρείται στρατιωτικά τακτοποιημένος και εξαιρείται από την υποχρέωση υπηρεσίας στην Εθνική Φρουρά επειδή διετέλεσε αιχμάλωτος πολέμου. Οι πιο πάνω καταχωρίσεις αποτελούν τις μοναδικές εγγραφές για το εν λόγω πρόσωπο στο Στρατολογικό Μητρώο, και δεν περιλαμβάνονται οποιαδήποτε στοιχεία αναφορικά με την υπηρεσία του ως κληρωτού, τη μονάδα στην οποία υπηρέτησε, τυχόν μεταθέσεις ή οποιαδήποτε υπηρεσιακή δραστηριότητα κατά το 1974.
- ♦ Περίπτωση 2: Οι αρχικές εγγραφές του 1974 στο Στρατολογικό Μητρώο αφορούσαν μόνο την κατάταξή του ως εφέδρου και τη μεταγενέστερη απόλυσή του, χωρίς οποιαδήποτε αναφορά σε αιχμαλωσία. Ωστόσο, στις 31.10.2001, αξιωματικός του Στρατολογικού Γραφείου καταχώρισε εγγραφή σύμφωνα με την οποία το εν λόγω πρόσωπο «Εξαιρείται από την υποχρέωση υπηρεσίας στην Εθνική Φρουρά επειδή διετέλεσε αιχμάλωτος πολέμου».
- ♦ Περίπτωση 3: Την 1.8.1980 καταχωρίστηκε ότι το εν λόγω πρόσωπο εξαιρείται από την υποχρέωση υπηρεσίας στην Εθνική Φρουρά επειδή διετέλεσε αιχμάλωτος πολέμου, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε σχετική αναφορά περί υπηρεσίας αιχμαλωσίας στις εγγραφές του Στρατολογικού Μητρώου που αφορούν στην εν λόγω περίοδο.

Σύμφωνα με εξηγήσεις που μας δόθηκαν προφορικά κατά τον έλεγχο, οι μεταγενέστερες καταχωρίσεις στα Στρατολογικά Μητρώα βασίστηκαν σε υποστηρικτικά έγγραφα, τα οποία όμως έχουν πλέον καταστραφεί. Ως αποτέλεσμα, δεν είμαστε σε θέση να επιβεβαιώσουμε την εγκυρότητα των σχετικών μεταβολών.

Επιπρόσθετα, για επιβεβαίωση των στοιχείων που αναφέρονται στα Στρατολογικά Μητρώα, επιλέχθηκε δείγμα έξι περιπτώσεων για τους οποίους υπήρχαν καταχωρίσεις στο Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ αλλά όχι στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, για το οποίο ζητήθηκε η συνδρομή της

Διεύθυνσης Ιστορίας του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς, προκειμένου να διεξαχθεί έρευνα στα ιστορικά αρχεία που τηρεί. Σε απάντησή της, η Διεύθυνση Ιστορίας μας απάντησε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να επιβεβαιώνουν αιχμαλωσία, για καμία από τις περιπτώσεις αυτές.

(β) Για 39 από τις 77 περιπτώσεις που ελέγχθηκαν, διαπιστώθηκαν ελλείψεις βασικών στοιχείων στα Στρατολογικά Μητρώα, όπως η Μονάδα στην οποία υπηρέτησε το άτομο κατά την περίοδο του πολέμου, η ημερομηνία έναρξης της αιχμαλωσίας και/ή η ημερομηνία λήξης της αιχμαλωσίας.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, δεν είναι εφικτή η πλήρης επαλήθευση των σχετικών καταχωρίσεων από την Υπηρεσία μας.

3.2.5 Ελλείψεις στο Μητρώο Αιχμαλώτων

Από την εξέταση των 15 περιπτώσεων, οι οποίες δεν εντοπίστηκαν, ούτε στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας, ούτε στο σχετικό αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, διαπιστώθηκε ότι, βάσει των Στρατολογικών Μητρώων, έξι άτομα είχαν όντως διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο του Υπουργείου Άμυνας. Για άλλες έξι περιπτώσεις, για τις οποίες γίνεται αναφορά και στην παράγραφο 3.3.2 πιο κάτω, δεν προέκυψε οποιαδήποτε ένδειξη ότι διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου, ενώ τρεις περιπτώσεις αφορούσαν αιχμαλωσία αμάχων (ομήρων), πριν αυτοί καταταγούν στην Εθνική Φρουρά.

3.2.6 Γενικό Συμπέρασμα για το Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας

Το Μητρώο Αιχμαλώτων ετοιμάστηκε από τον Τομέα Στρατολογίας του Υπουργείου Άμυνας, σε συνεργασία με τα Στρατολογικά Γραφεία του ΓΕΕΦ. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, σε περιπτώσεις όπου προκύπτει, βάσει στοιχείων που προσκομίζονται, η ανάγκη για καταχώριση μεταγενέστερων μεταβολών στη στρατολογική κατάσταση προσώπων αναφορικά με ενδεχόμενη αιχμαλωσία κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής, δεν προβλέπεται διαδικασία ταυτόχρονης ενημέρωσης του Τομέα Στρατολογίας ώστε να επικαιροποιείται το Μητρώο Αιχμαλώτων.

Επιπρόσθετα, όπως προκύπτει από τις παραγράφους 2.3 και 2.5 πιο πάνω, το Μητρώο Αιχμαλώτων παρουσιάζει αδυναμίες ως προς την πληρότητα και αξιοπιστία του. Ως αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις όπου ζητείται ενημέρωση από το Υπουργείο Άμυνας, διενεργείται εκ νέου έρευνα στα Στρατολογικά Μητρώα, τα οποία, παρά τις αδυναμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.4 πιο πάνω, αποτελούν τη βασική πηγή πληροφόρησης αναφορικά με το ιστορικό υπηρεσίας των οπλιτών της Εθνικής Φρουράς.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Για διασφάλιση της πληρότητας και εγκυρότητας των καταχωρίσεων του Μητρώου, η τήρηση του οποίου απαιτείται από το άρθρο 4 του περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς

τους Εξαρτωμένους τους Νόμο του 2008 (Ν.120(Ι)/2008), να ζητηθεί πλήρης κατάλογος των προσώπων στα οποία καταβάλλεται το εν λόγω επίδομα από τις ΥΚΑ και το ΥΠΑΜ να προβεί σε επανέλεγχο, στη βάση των στοιχείων που τηρούνται στα Στρατολογικά Μητρώα και οποιωνδήποτε άλλων διαθέσιμων τεκμηρίων. Αφού επιβεβαιωθεί ότι τα άτομα που βρίσκονται καταχωρισμένα σε αυτό είχαν πράγματι διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή του 1974, να ενημερώσει σχετικά τις ΥΚΑ.

- ♦ Να θεσπιστεί διαδικασία ενημέρωσης του Μητρώου Αιχμαλώτων σε περιπτώσεις που προκύπτει η ανάγκη για καταχώριση μεταγενέστερων διορθώσεων ή μεταβολών στα Στρατολογικά Μητρώα, ώστε να διασφαλίζεται η πληρότητα και αξιοπιστία του.

3.3 Θέματα που αφορούν τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

3.3.1 Έντυπα αιτήσεων

Για σκοπούς υποβολής αίτησης για λήψη του τιμητικού επιδόματος, χρησιμοποιούνται δύο διαφορετικά έντυπα:

1 Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_018
«Αίτηση για εφάπαξ
τιμητικό επίδομα»

Το έντυπο υποβάλλεται **μόνο** από πρόσωπα που είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής και **δεν λαμβάνουν μηνιαίο τιμητικό επίδομα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.**

2 Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_016
«Αίτηση για τιμητικό
επίδομα»

Το έντυπο υποβάλλεται από πρόσωπα που είχαν υπηρετήσει **πρόσθετη θητεία/εφεδρεία** στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής ή/και από πρόσωπα που είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι και **λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη** από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει ξεχωριστό έντυπο αίτησης για την καταβολή του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος σε πρόσωπα που λαμβάνουν μηνιαίο τιμητικό επίδομα από τις ΥΚΑ. Ως εκ τούτου, αρκετοί αιτητές που λαμβάνουν το εν λόγω επίδομα και αιτούνται την καταβολή του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος, χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτό το Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_018, παρόλο που σε αυτό αναφέρεται ρητά ότι υποβάλλεται μόνο από πρόσωπα στα οποία δεν καταβάλλεται μηνιαίο τιμητικό επίδομα. Παράλληλα, σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιείται, για την υποβολή αιτήματος λήψης του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος, το Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_016, παρόλο που σε αυτό δεν

περιλαμβάνεται πεδίο στο οποίο οι αιτητές να δηλώνουν κατά πόσο είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή, ούτε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στο εξαμηνιαίο εφάπαξ τιμητικό επίδομα.

3.3.2 Διαδικασίες ελέγχου και τεκμηρίωσης

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, παρόλο που, με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας, δικαιούχοι ωφελήματος είναι όσοι κατέχουν πιστοποιητικό αιχμαλώτου, είτε από τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, είτε από το Υπουργείο Άμυνας, οι σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου δεν προβλέπουν την υποχρέωση προσκόμισης τέτοιου πιστοποιητικού για σκοπούς παραχώρησης του μηνιαίου και εφάπαξ εξαμηνιαίου τιμητικού επιδόματος.

Σύμφωνα με τις ΥΚΑ, η επιβεβαίωση ότι οι λήπτες του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος είχαν πράγματι διατελέσει αιχμάλωτοι πολέμου διενεργείται με έναν από τους πιο κάτω τρόπους:

- (α) μέσω του αντιγράφου του Μητρώου Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας, το οποίο παραχωρήθηκε στις ΥΚΑ κατά την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το εν λόγω αντίγραφο δεν επικαιροποιείται, σε αντίθεση με το Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ.
- (β) μέσω κρυπτογραφημένων ηλεκτρονικών αρχείων που αποστέλλονται από τα Στρατολογικά Γραφεία και φορτώνονται στο μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΑ, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση.
- (γ) κατόπιν επιβεβαίωσης μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος από το Υπουργείο Άμυνας.

Επισημαίνεται ότι, κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε στον Κλάδο Τιμητικού Επιδόματος των ΥΚΑ, με σκοπό την εξέταση των διαδικασιών και των παραστατικών που τεκμηριώνουν την ιδιότητα του αιχμαλώτου για τις 15 περιπτώσεις οι οποίες δεν εντοπίστηκαν ούτε στο Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ ούτε στο αρχείο αιχμαλώτων του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία ή παραστατικά που να τεκμηριώνουν ότι οι πιο πάνω διαδικασίες εφαρμόζονται στην πράξη.

Επιπρόσθετα, κατά την επισκόπηση των Στρατολογικών Μητρώων των αρμόδιων Στρατολογικών Γραφείων, για σκοπούς επιβεβαίωσης των στοιχείων αιχμαλωσίας σε δείγμα δικαιούχων, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω, τα οποία εγείρουν ερωτήματα ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι ΥΚΑ επιβεβαιώνουν ότι οι αιτητές είχαν υπηρετήσει πρόσθετη θητεία/εφεδρεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής ή/και είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι:

- ♦ Για έξι πρόσωπα δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε ένδειξη ότι διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου. Ειδικά για τα δύο πρόσωπα, δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ούτε καν ότι είχαν υπηρετήσει στην Εθνική Φρουρά κατά τη περίοδο της τουρκικής εισβολής.
- ♦ Τρία πρόσωπα αναφέρονται στο μηχανογραφικό σύστημα των ΥΚΑ ως στρατεύσιμοι αιχμάλωτοι, ενώ, όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, σύμφωνα με τα Στρατολογικά Μητρώα τα άτομα αυτά είχαν διατελέσει ως όμηροι. Συνεπώς, είναι μεν δικαιούχοι ωφελήματος, δημιουργούνται ωστόσο

ερωτηματικά αφού αυτό δεν συνάδει με τον ισχυρισμό των ΥΚΑ ότι η ενημέρωση του συστήματός τους για τους στρατεύσιμους αιχμαλώτους έγινε στη πληροφόρησης που έλαβαν από το ΥΠΑΜ.

- ♦ Ερωτήματα εγείρονται επίσης ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι ΥΚΑ επιβεβαίωσαν την ιδιότητα αιχμαλώτου για 22 πρόσωπα, για τα οποία, παρόλο που περιλαμβάνονται στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, δεν φαίνεται να έχει εκδοθεί σχετικό πιστοποιητικό αιχμαλώτου από τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, ενώ παράλληλα δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ.

Για τα πιο πάνω δεν δόθηκαν πειστικές εξηγήσεις από τις ΥΚΑ, ώστε να διασφαλίζεται ότι το εξαμηνιαίο εφάπαξ τιμητικό επίδομα παραχωρείται μόνο σε πρόσωπα που πράγματι είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή του 1974.

Συστάσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας:

- ♦ Να εξασφαλιστεί επικαιροποιημένο αντίγραφο του Μητρώου Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας και να αντιπαραβληθεί με τον κατάλογο των ατόμων που λαμβάνουν ωφελήματα από τις ΥΚΑ.
- ♦ Για όσες περιπτώσεις καταβάλλεται επίδομα αλλά δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω Μητρώο, να ζητηθεί από τους λήπτες του ωφελήματος, εντός χρονικής προθεσμίας, η προσκόμισή στοιχείων στο Υπουργείο Άμυνας για εξέταση. Για τις περιπτώσεις που δεν επιβεβαιώνονται μέσω του Μητρώου, οι αρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε εξατομικευμένη επανεξέταση, αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα επίσημα και άλλα αξιόπιστα τεκμήρια. Όπου, μετά την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας, δεν τεκμηριώνεται η ιδιότητα του δικαιούχου, να ληφθούν τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα.
- ♦ Να διερευνηθούν οι περιπτώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, για τις οποίες προέκυψαν αμφιβολίες ή ελλείψεις αναφορικά με την επιβεβαίωση της ιδιότητας αιχμαλώτου ή/και της υπηρεσίας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής, και να ενημερωθούμε σχετικά με τα αποτελέσματα της διερεύνησης, καθώς και για τυχόν ενέργειες στις οποίες προτίθενται να προβούν οι ΥΚΑ.
- ♦ Να επανεξεταστούν οι διαδικασίες και τα έντυπα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εξέτασης των αιτήσεων, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής καταγραφή και τεκμηρίωση των στοιχείων που αφορούν την ιδιότητα του αιχμαλώτου πολέμου.

3.4 Θέματα που αφορούν το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας

Όπως αναφέρθηκε στην Ενότητα Β πιο πάνω, πέραν του τιμητικού επιδόματος που παραχωρείται από τις ΥΚΑ, παρέχεται επίσης, υπό προϋποθέσεις, επίδομα φροντίδας αιχμαλώτων και παθόντων πολέμου του 1974 από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ).

Στο πλαίσιο του ελέγχου, λήφθηκε κατάλογος των προσώπων που έλαβαν το εν λόγω επίδομα κατά το 2025 λόγω του ότι είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή, οι οποίοι ανέρχονταν σε 65 άτομα.

Ακολουθώντας την ίδια ελεγκτική προσέγγιση που εφαρμόστηκε για τους δικαιούχους του τιμητικού επιδόματος των ΥΚΑ, πραγματοποιήθηκε αντιπαραβολή των σχετικών εγγραφών με το αρχείο αιχμαλώτων που τηρεί ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός. Από τις 65 περιπτώσεις, εννέα δεν εντοπίστηκαν στο εν λόγω αρχείο και, ως εκ τούτου, διενεργήθηκε επιπρόσθετη αντιπαραβολή με το Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας. Από τη διαδικασία αυτή προέκυψαν πέντε περιπτώσεις ληπτών του επιδόματος που δεν ήταν καταχωρισμένοι ούτε στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού ούτε στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας.

Για τις περιπτώσεις αυτές ζητήθηκαν διευκρινίσεις από την ΥΔΕΠ αναφορικά με τα στοιχεία και τα παραστατικά στα οποία βασίστηκε η αναγνώριση της ιδιότητας του αιχμαλώτου. Η Υπηρεσία ανταποκρίθηκε άμεσα στο αίτημά μας και μας διαβίβασε αυθημερόν αντίγραφα των σχετικών πιστοποιητικών του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού, από τα οποία επιβεβαιωνόταν ότι τα εν λόγω πρόσωπα είχαν πράγματι διατελέσει αιχμάλωτοι πολέμου. Από περαιτέρω διερεύνηση με τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό, διαπιστώθηκε ότι τα άτομα αυτά εκ παραδρομής δεν ταυτοποιήθηκαν κατά την αρχική αντιπαραβολή με το σχετικό αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

Από τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε, δεν έχουμε οποιαδήποτε παρατήρηση αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από την ΥΔΕΠ για τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν.

Σχόλια Ελεγχόμενων Φορέων

Το προσχέδιο της παρούσας Ειδικής Έκθεσης διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικό μήνυμα στους ελεγχόμενους φορείς, με την παράκληση όπως έχουμε τα δικά τους σχόλια και απόψεις ώστε να συμπεριληφθούν στην τελική μορφή της Ειδικής Έκθεσης. Οι αυτούσιες απαντητικές επιστολές των ελεγχόμενων φορέων παρουσιάζονται στο **Παράρτημα III**. Σημειώνεται ότι, όπου στις απαντήσεις των ελεγχόμενων φορέων γίνεται αναφορά σε θέματα που υπήρχαν στο προσχέδιο της Ειδικής Έκθεσης αλλά τελικά δεν έχουν συμπεριληφθεί στην τελική της μορφή, κατά την κρίση της Υπηρεσίας μας αυτά έχουν απαντηθεί επαρκώς ή/και έχουν επιλυθεί μέσα από τις απαντήσεις των ελεγχόμενων φορέων.

4. Παραρτήματα

Παράρτημα Ι: Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων Γενικού Ελεγκτή

Ευθύνη Ελεγκτικής Υπηρεσίας και διαφύλαξη της ανεξαρτησίας της

Οι Ειδικές Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτή διενεργεί επί των πολιτικών (policies) και προγραμμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή άλλων ελεγχόμενων οργανισμών ή επί θεμάτων που αφορούν στον Προϋπολογισμό τους ή συγκεκριμένους τομείς αυτού, ή τα αποτελέσματα ελέγχων ιδιωτών ελεγκτών στους οποίους η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει αναθέσει τον έλεγχο λογαριασμών οποιουδήποτε ελεγχόμενου υπ' αυτής οργανισμού, δυνάμει του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου (Ν.113(Ι)/2002). Η Ελεγκτική Υπηρεσία επιλέγει και σχεδιάζει τις εν λόγω ελεγκτικές δραστηριότητες κατά τρόπον ώστε αυτές να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του δημόσιου συμφέροντος.

Η εκ μέρους της Ελεγκτικής Υπηρεσίας παράθεση ευρημάτων ελέγχου γίνεται στη βάση όσων στοιχείων έχουν τεθεί ενώπιόν της.

Εκτός αν τούτο δηλωθεί ρητά, η μη παράθεση ευρημάτων επί ορισμένων πτυχών ή θεμάτων που αφορούν στο αντικείμενο του ελέγχου, δεν συνιστά διαβεβαίωση, ούτε και υποδηλοί ότι αυτά είναι απαλλαγμένα αδυναμιών ή σφαλμάτων ή αποκλίσεων από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, αφού ο εξωτερικός ελεγκτής δεν αναμένεται ότι μπορεί να εντοπίζει κάθε αδυναμία ή σφάλμα ή απόκλιση από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Οι συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποτελούν εισηγήσεις για τον τρόπο χειρισμού των παρατηρήσεων και ευρημάτων του ελέγχου. Σε καμία περίπτωση δεν δύναται να εκληφθεί ότι οι συστάσεις αυτές επηρεάζουν την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας, ως εξωτερικού ελεγκτή ή ότι συνεπάγονται συμμετοχή της Υπηρεσίας στη λήψη οποιασδήποτε σχετικής απόφασης από τη διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία εξακολουθεί να φέρει αποκλειστικά την ευθύνη για την ορθή και νόμιμη λήψη απόφασης, ως προς τον τρόπο χειρισμού των ευρημάτων ελέγχου και συστάσεων.

Ουδμία πρόνοια στην παρούσα Έκθεση σημαίνει ή θα πρέπει να εκληφθεί, ότι με αυτή διατυπώνεται κατηγορία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για εκ προθέσεως κατάχρηση εξουσίας ή για τη διάπραξη ποινικών ή άλλων αδικημάτων. Αυτά, αν υπάρχουν, θα πρέπει να διερευνηθούν από τις αρμόδιες αρχές, μόνο δε τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να κρίνουν κάποιο πρόσωπο ως ένοχο οποιουδήποτε αδικήματος. Τονίζεται, επίσης, ότι οι συστάσεις και τα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφορούν στους ελεγχόμενους φορείς και οποιαδήποτε αναφορά σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ουδόλως

εξυπακούει ότι αυτά έχουν προβεί κατ' ανάγκη σε οτιδήποτε μεμπτό, αφού κάτι τέτοιο εκφεύγει του πεδίου ελέγχου της παρούσας Έκθεσης.

Αρμοδιότητες Γενικού Ελεγκτή

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και των προνοιών του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014).

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθεσίμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για τον σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται διά Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο των λογαριασμών της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), ο ελέγχων λειτουργός κάθε Κονδυλίου οφείλει να διασφαλίζει την ορθότητα και νομιμότητα των εισπράξεων και πληρωμών και την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και οικονομία της υλοποίησης του οικείου Προϋπολογισμού, στη βάση των αρχών της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης (άρθρα 7(1) και 8).

Για τον σκοπό αυτό, η Ελεγκτική Υπηρεσία προχωρεί σε οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους, όπως και ελέγχους συμμόρφωσης Υπουργείων, Τμημάτων και Υπηρεσιών της Δημόσιας Υπηρεσίας και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ο περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος (Ν.113(Ι)/2002) παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή, να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του.

Παράρτημα II: Μεθοδολογία

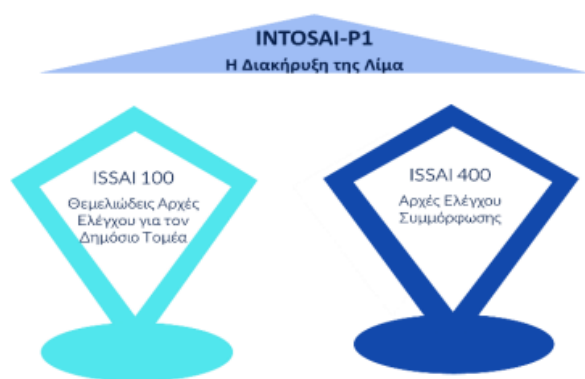
Πρότυπα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI) που εκδίδει ο Διεθνής Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα Πρότυπα ISSAI διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαχειριστικούς ελέγχους. Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

Το θεμελιώδες Πρότυπο INTOSAI-P1 ουσιαστικά καταγράφει αυτούσια τη Διακήρυξη, η οποία υιοθετήθηκε το 1977 από το Παγκόσμιο Συνέδριο του INTOSAI στη Λίμα του Περου (Διακήρυξη της Λίμα). Όπως στο ίδιο το Πρότυπο καταγράφεται, το έγγραφο αυτό θεωρείται η “Magna Carta” στην άσκηση εξωτερικού ελέγχου των κυβερνήσεων, καθώς έθεσε τα θεμέλια του δημόσιου ελέγχου. Η Διακήρυξη θέτει τα βασικά σημεία ελέγχου και τις βασικές αρχές για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα που είναι αναγκαίες, ώστε να επιτευχθούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά αποτελέσματα. Οι αρχές που εγκαθιδρύθηκαν στη Διακήρυξη της Λίμα αναγνωρίστηκαν από τις Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με αρ. 66/209 (ημερ. 22.12.2011) και 69/228 (ημερ. 19.12.2014). Το

Πρότυπο INTOSAI-P1, όπως και το Πρότυπο INTOSAI-P10 (Διακήρυξη του Μεξικού), αποτελούν μέρος του κοινοτικού κεκτημένου.

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι αυτοί αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου φορέα συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις των σχετικών Νόμων, Κανονισμών ή συμφωνιών ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Διαχείριση Ποιότητας

Στο πλαίσιο της δέσμευσής της για ποιότητα και συνεχή βελτίωση, η Υπηρεσία μας εφαρμόζει το Πρότυπο ISSAI 140 «Διαχείριση Ποιότητας για τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα». Αυτό το Πρότυπο απαιτεί μια δομημένη προσέγγιση για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας ελεγκτικού έργου μέσω της θέσπισης και λειτουργίας ενός αποτελεσματικού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην [ιστοσελίδα](#)² μας.

Ελεγκτική προσέγγιση

Παρουσιάζεται στην Ενότητα 2.3

Διευκρινίζουμε ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα. Κατ’ αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, χωρίς ωστόσο να περιορίζεται ουσιαδώς η κοινοποίηση των ευρημάτων και διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας που επιβάλλουν τα εφαρμοστέα διεθνή πρότυπα.

Κριτήρια ελέγχου

Για σκοπούς του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης, ως κριτήρια ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν συγκεκριμένες διατάξεις του θεσμικού πλαισίου ως ακολούθως:

- Ο περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτημένους τους Νόμο του 2008 (Ν.120(Ι)/2008)
- Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 84.292 ημερ. 24.1.2018, με τίτλο «Σχέδιο επιδόματος που προστίθεται στη θεσμοθετημένη σύνταξη των προσώπων με πρόσθετη

² https://www.gov.cy/media/sites/12/2026/01/Πολιτική-ΣΔΠΕ-2025_8.pdf

- διάρκεια θητείας/εφεδρείας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της Τουρκικής Εισβολής του 1974 και των αιχμαλώτων πολέμου»
- γ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 84.907 ημερ. 14.5.2018, με τίτλο «Σχέδιο επιδόματος που προστίθεται στη θεσμοθετημένη σύνταξη των προσώπων με πρόσθετη διάρκεια θητείας/εφεδρείας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974 και των αιχμαλώτων και παθόντων πολέμου»
- δ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 87.738 ημερ. 26.6.2019, με τίτλο «Σχέδιο επιδόματος που προστίθεται στη θεσμοθέτηση σύνταξη των προσώπων με πρόσθετη διάρκεια θητείας / εφεδρείας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974 και των αιχμαλώτων, ομήρων και παθόντων πολέμου»
- ε. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 89.007 ημερ. 10.3.2020, με τίτλο «Σχέδιο επιδόματος που προστίθεται στη θεσμοθετημένη σύνταξη, στη σύνταξη αναπηρίας και στην κοινωνική σύνταξη των προσώπων με πρόσθετη διάρκεια θητείας/ εφεδρείας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974 και των αιχμαλώτων, ομήρων και παθόντων πολέμου»
- στ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.387 ημερ. 14.7.2022, με τίτλο «Σχέδιο εφάπαξ εξαμηνιαίου τιμητικού επιδόματος για Αιχμαλώτους, Μη στρατεύσιμους/άμαχους και Παθόντες Ανάπηρους πολέμου κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974»
- ζ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.710 ημερ. 4.10.2022, με τίτλο «Σχέδιο εφάπαξ εξαμηνιαίου τιμητικού επιδόματος για Αιχμαλώτους, μη στρατεύσιμους/άμαχους και Παθόντες Ανάπηρους πολέμου κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974»
- η. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 84.220 ημερ. 24.1.2018, με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας σε αιχμαλώτους πολέμου 1974 και τους εξαρτώμενούς τους»
- θ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 86.910 ημερ. 20.2.2019, με τίτλο «Σχέδιο παροχής επιδόματος φροντίδας σε αιχμαλώτους και όμηρους πολέμου 1974 και τους εξαρτώμενούς τους»
- ι. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 88.783 ημερ. 15.1.2020, με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας στους Αιχμαλώτους και Ομήρους Πολέμου του 1974 και τους Εξαρτώμενούς τους»
- ια. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 89.006 ημερ. 10.3.2020, με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Επιδόματος Φροντίδας στους Αιχμαλώτους και Ομήρους Πολέμου του 1974 και τους Εξαρτώμενούς τους»
- ιβ. Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 95.482 ημερ. 8.11.2023, με τίτλο «Σχέδιο παροχής επιδόματος φροντίδας σε αιχμαλώτους και παθόντες πολέμου»

Παράρτημα III: Αυτούσιες απαντητικές επιστολές από Ελεγχόμενους Φορείς**Απάντηση Υπουργείου Άμυνας**

Αρ. Φακ.: 11.10.002/3
Αρ. Τηλ.: 22807542

20 Ιουλίου, 2026

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,

**Θέμα: Παροχή Ωφελημάτων σε Στρατεύσιμους που έχουν Διατελέσει
Αιχμάλωτοι Πολέμου κατά την Τουρκική Εισβολή.**

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στην επιστολή σας με Αρ. Φακ. 05.14.009, 26.11.003.001 και ημερομηνία 2/7/26, και κατ' αρχήν να ενημερώσω ότι, το Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας καταρτίστηκε το 2017, με βάση τον Περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμάλωτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτημένους τους Νόμο του 2008 (Ν. 120 (Ι) /2008). Αυτό έγινε πριν την έκδοση των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για τα διάφορα επιδόματα που αφορούν στους αιχμαλώτους πολέμου, και για τα οποία δεν είχε θεσπισθεί / καθιερωθεί οποιαδήποτε διαδικασία, η οποία θα έπρεπε να ακολουθείται, τόσο από τους ίδιους τους αιτητές, όσο και από τις αρμόδιες υπηρεσίες, για την παροχή των υπόψη επιδομάτων.

2. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις συστάσεις του προσχεδίου του Υπομνήματος, Μέρος Γ. Κύρια Ευρήματα και διαπιστώσεις /2. Θέματα που αφορούν στο Υπουργείο Άμυνας, αναφέρονται τα πιο κάτω:

- 2.1 Πιστοποιητικό Αιχμαλώτου Εθνικής Φρουράς: Είναι γεγονός ότι για την τεκμηρίωση ότι οποιοδήποτε πρόσωπο διετέλεσε αιχμάλωτος Πολέμου, Andreas Fellas (afellas@audit.gov.cy) is signed in in αίτησης του ενδιαφερόμενου το καθιερωμένο πιστοποιητικό τύπου «Α», το οποίο περιέχει ανάμεσα σε άλλα, και την πληροφορία περί της αιχμαλωσίας του. Κατόπιν της σύστασής σας για καθιέρωση ειδικού «Πιστοποιητικού Αιχμαλώτου Πολέμου», σύμφωνα και με τις πρόνοιες του ως άνω Νόμου, το Υπουργείο Άμυνας θα ενημερώσει σχετικά τη Διεύθυνση Στρατολογίας του ΓΕΕΦ, η οποία έχει και την αρμοδιότητα καθιέρωσης των Στρατολογικών Πιστοποιητικών, προκειμένου να υλοποιηθεί η σύστασή σας το συντομότερο δυνατό.

-2-

- 2.2 Κατάσταση Στρατολογικών Μητρώων: Όπως ήδη γνωρίζετε υλοποιείται συντήρηση των Μητρώων η οποία όμως λόγω μεγάλης έλλειψης προσωπικού/συντηρητών του Κρατικού Αρχείου, καθιστά την προσπάθεια χρονοβόρα. Το Υπουργείο Άμυνας με βάση τη σύστασή σας θα απευθυνθεί ξανά στο Κρατικό Αρχείο προκειμένου να τροχοδρομηθούν διαδικασίες για εντατικοποίηση της συντήρησης των εν λόγω Μητρώων.
- 2.3 Λανθασμένες Εγγραφές στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας: Σχετικά με τις περιπτώσεις των δύο προσώπων που λανθασμένα είχαν καταχωρηθεί στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας, κατόπιν ελέγχου και νέων στοιχείων που προέκυψαν, το Υπουργείο Άμυνας προχώρησε στην αποστολή επιστολής προς τη Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με ημερομηνία 07/05/2026, με την οποία ενημερωνόταν ότι τα αναφερόμενα πρόσωπα διαγράφονται από το Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ.
- 2.4 Ενημέρωση Στρατολογικών Μητρώων: Η συμπλήρωση ελλειπουσών μεταβολών διέπεται από την Απόφαση Υπουργού Άμυνας Υπ' αριθμόν 1, που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 62 των Περί Εθνικής Φρουράς Νόμων του 2011, σύμφωνα με την οποία οι στρατολογικές μεταβολές που επέρχονται από την κατάταξη στην Εθνική Φρουρά και κατά τη διάρκεια αυτής και για λόγους που αφορούν σε απώλεια ή καταστροφή αρχείων δεν έχουν καταχωρηθεί, δύναται να συμπληρωθούν σε μεταγενέστερο στάδιο από το αρμόδιο Στρατολογικό Γραφείο, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου και ελέγχου των δικαιολογητικών/εγγράφων που αυτός θα προσκομίσει. Ακόμα, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς, τα υπόψη έγγραφα τηρούνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων και στη συνέχεια καταστρέφονται.
- 2.5 Ελλείψεις στο Μητρώο Αιχμαλώτων: Σχετικά με την προσθήκη ή αφαίρεση προσώπου από το μητρώο Αιχμαλώτων που τηρεί το Υπουργείο Άμυνας, αυτή πραγματοποιείται κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από το αρμόδιο Στρατολογικό Γραφείο, υπό την προϋπόθεση ότι έχει προηγουμένως τηρηθεί η διαδικασία που αναφέρθηκε στην ως άνω υποπαράγραφο.
- 2.6 Γενικό Συμπέρασμα: Το Υπουργείο Άμυνας θα ζητήσει από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον πλήρη κατάλογο των προσώπων στα οποία καταβάλλεται το επίδομα για να προβεί στον επανέλεγχο όλων των περιπτώσεων οι οποίοι λαμβάνουν το επίδομα και ανάλογα θα ενημερώσει τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Συμπληρωματικά θα ζητηθεί από τα Στρατολογικά Γραφεία όπως στην περίπτωση που κατόπιν στοιχείων και με βάση την προβλεπόμενη διαδικασία συμπλήρωσης μεταγενέστερων μεταβολών καταχωρείται στα Στρατολογικά Μητρώα η αιχμαλωσία κατά την Τουρκική Εισβολή, να ενημερώνεται απαραίτητα και ο Τομέας Στρατολογίας του ΥΠΑΜ για συμπλήρωση του Μητρώου Αιχμαλώτων Πολέμου.

~~3~~

3. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πρόσθετος διευκρινίσεις.

για Αν. Γενικό Διευθυντή

Απάντηση Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

FW: ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ για παροχή ωφελημάτων στους αιχμαλώτους πολέμου 1974 - ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΥΚΑ

 1 attachment (865 KB)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΥΚΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ - final.pdf;

Κύριοι,

Σας επισυνάπτεται η συνεισφορά των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε σχέση με το υπόμνημα για την δημοσίευση αναφορικά με το πιο πάνω θέμα.

Πρώτος Ασφαλιστικός Λειτουργός

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Κλάδος Τιμητικού Επιδόματος - Κλάδος Ασφαλιστικών Λογαριασμών
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λευκωσία.

Παρέχονται από τις ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Χρηματοδοτούνται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και παρέχονται από τις ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.

1. ΜΗΝΙΑΙΟ ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ

Από **€5,23** μέχρι **€83,68**
μηνιαίως

 Παραχωρείται ως αύξηση της θερμοθετημένης σύνταξης που λαμβάνουν οι δικαιούχοι.

 Το ποσό υπολογίζεται με βάση το ύψος της σύνταξης που λαμβάνει ο δικαιούχος και τους μήνες πρόσθετης θητείας.

Παραχωρείται σε:

- ✓ άτομα που υπηρέτησαν πρόσθετη θητεία ή εφεδρεία στην Εθνηκή Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974
- ✓ αγχωθέντες, αγήρους και παθόντες πολέμου

2. ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΕΦΑΠΑΞ ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ

€1.000 εφάπαξ
ανά 6 μήνες

Παραχωρείται σε:

- ✓ άτομα που διετέλεσαν αγχωθέντες κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας
- ✓ άτομα που διετέλεσαν ως άγριοι (μη στρατεύσιμοι) άγριοι αγχωθέντες πολέμου κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο του Υπουργείου Εσωτερικών
- ✓ παθόντες ανάπηρους πολέμου

Σημειώνεται ότι, για σκοπούς δίκαιης κατανομής του επιδόματος, σήμερα το Σχέδιο προνοεί ότι, το ύψος του επιδόματος υπολογίζεται με βάση τους μήνες πρόσθετης θητείας/εφεδρείας και το μηνιαίο ύψος της σύνταξης. Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσό της σύνταξης, μειώνεται ανάλογα το ύψος του επιδόματος. Σχετικός ο ΠΙΝΑΚΑΣ I παρακάτω, ο οποίος είναι δημοσιευμένος και αποτελεί παράρτημα στο σχετικό έντυπο αίτησης:

ΠΙΝΑΚΑΣ I:

Αριθμός μηνών πρόσθετης θητείας/εφεδρείας	Μηνιαίο ύψος θερμοθετημένης σύνταξης									
	Μέχρι €700	€ 800	€ 900	€ 1.000	€ 1.100	€ 1.200	€ 1.300	€ 1.400	€ 1.500	€1.600 και άνω
17	83,68	78,31	66,94	58,58	50,21	41,84	33,47	25,10	16,74	10,46
16	78,76	70,68	63,01	55,13	47,25	39,36	31,50	23,63	15,75	9,84
15	73,84	66,45	59,07	51,68	44,30	36,92	29,53	22,15	14,77	9,23
14	68,91	62,02	55,13	48,24	41,35	34,46	27,57	20,67	13,78	8,61
13	63,99	57,59	51,19	44,79	38,39	32,00	25,60	19,20	12,80	8,00
12	59,07	53,16	47,25	41,35	35,44	29,53	23,63	17,72	11,81	7,38
11	54,15	48,73	43,32	37,90	32,49	27,07	21,66	16,24	10,83	6,77
10	49,22	44,30	39,38	34,46	29,53	24,61	19,69	14,77	9,84	6,15
9	44,30	39,87	35,44	31,01	26,58	22,15	17,72	13,29	8,86	5,54
8	39,38	35,44	31,50	27,57	23,63	19,69	15,75	11,81	7,88	5,23
7	34,46	31,01	27,57	24,12	20,67	17,23	13,78	10,34	6,89	5,23
6	29,53	26,58	23,63	20,67	17,72	14,77	11,81	8,86	5,91	5,23
5	24,61	22,15	19,69	17,23	14,77	12,31	9,84	7,38	5,23	5,23
4	19,69	17,72	15,75	13,78	11,81	9,84	7,88	5,91	5,23	5,23
3	14,77	13,29	11,81	10,34	8,86	7,38	5,91	5,23	5,23	5,23
2	9,84	8,86	7,88	6,89	5,91	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23
1	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23	5,23

*Αγχωθέντες πολέμου και Παθόντες ανάπηροι πολέμου.

* Αναφορικά με τους Αιχμαλώτους πολέμου, Μη στρατεύσιμους/Άγχιους και τους Παθόντες ανάπηρους πολέμου, τεκμαίρεται ότι υπηρέτησαν επιπλέον θητεία 12 μηνών.

1	Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_018 «Αίτηση για εφάπαξ τιμητικό επίδομα»	
	Το έντυπο υποβάλλεται μόνο από πρόσωπα που είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής και δεν λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.	
2	Έντυπο Υ.Κ.Α. 3_016 «Αίτηση για τιμητικό επίδομα»	
	Το έντυπο υποβάλλεται από πρόσωπα που είχαν υπηρετήσει πρόσθετη θητεία/έφεδρεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής ή/και από πρόσωπα που είχαν διατελέσει αιχμάλωτοι και λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.	

Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται η υποβολή ξεχωριστής αίτησης για την καταβολή του εξαμηνιαίου εφάπαξ τιμητικού επιδόματος σε πρόσωπα που λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά οι περιπτώσεις αυτές εξετάζονται μέσω του Έντυπου Υ.Κ.Α. 3_016.

1. Επισημαίνεται ότι, ως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.387 και ημερ. 14/07/2022, δικαιούχοι στο Εφάπαξ Εξαμηνιαίο Τιμητικό επίδομα είναι όσοι λαμβάνουν σύνταξη από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων-ΥΚΑ (θεσμοθετημένη σύνταξη ή κοινωνική σύνταξη ή σύνταξη αναπηρίας) και λαμβάνουν μηνιαίο Τιμητικό επίδομα, νοουμένου ότι τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται στο μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας ή/και στο μητρώο Άμαχων/ μη στρατεύσιμων του Υπουργείου Εσωτερικών ή/και στο μητρώο Παθόντων αναπήρων πολέμου, συνέπεια τραυματισμού τους ως στρατεύσιμοι/ έφεδροι κατά την τούρκικη εισβολή του 1974 και λαμβάνουν επίδομα από την Επιτροπή Ανακούφισης Παθόντων.

Σημ. Από 06/12/2022 και εντεύθεν, οι παθόντες ανάπηροι, λαμβάνουν το Εφάπαξ εξαμηνιαίο Τιμητικό επίδομα (ΤΕΦ) από το Ταμείο Ανακούφισης Παθόντων και όχι από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2. Ως η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 93.710 και ημερ. 04/10/2022, στους εν λόγω δικαιούχους για Εφάπαξ εξαμηνιαίο Τιμητικό επίδομα έχουν συμπεριληφθεί και πρόσωπα στα οποία δεν καταβάλλεται μηνιαίο Τιμητικό Επίδομα, ενώ έχουν διατελέσει είτε ως Αιχμάλωτοι, είτε ως Άμαχοι/ μη στρατεύσιμοι και περιλαμβάνονται στα σχετικά μητρώα, εφόσον δεν τους καταβάλλεται θεσμοθετημένη σύνταξη, σύνταξη αναπηρίας ή κοινωνική σύνταξη από τις ΥΚΑ λόγω του ότι δεν πληρούν τις απαραίτητες ασφαλιστικές προϋποθέσεις ή προϋποθέσεις διαμονής.

3. Με βάση τα πιο πάνω, η ηλικία κατά την οποία μπορεί κάποιος να είναι δικαιούχος για το Εφάπαξ εξαμηνιαίο Τιμητικό επίδομα είναι η συντάξιμη ηλικία των 65 ετών ή εάν πληροί τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις στη θεσμοθετημένη σύνταξη, το ενωρίτερο η ηλικία των 63 ετών. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται δικαιούχοι για Εφάπαξ εξαμηνιαίο Τιμητικό Επίδομα μέσω της αίτησης μηνιαίου Τιμητικού επιδόματος υπομένου ότι αυτή δεν είναι προγενέστερη της ημερομηνίας κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ το σχέδιο για το Εφάπαξ Εξαμηνιαίο Τιμητικό Επίδομα δηλαδή στις 14/07/2022.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, στο πληροφοριακό σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο πεδίο «Στοιχεία Πιστοποιητικού» εμφανίζεται συχνά η ένδειξη «Αυτόματη Δημιουργία – Υπουργείο Άμυνας», χωρίς όμως να έχει καταστεί δυνατό να διευκρινιστεί ο τρόπος δημιουργίας της σχετικής εγγραφής, ούτε πότε και ποιος τη δημιούργησε. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στρατολογικά μητρώα που αφορούν στην περίοδο του 1974 είναι χειρόγραφα και το Μητρώο Αιχμαλώτων του ΥΠΑΜ τηρείται σε φύλλα τύπου excel, δημιουργούνται εύλογοι προβληματισμοί για την εγκυρότητα των καταχωρίσεων με ένδειξη «Αυτόματη Δημιουργία – Υπουργείο Άμυνας». Το ερώτημά μας σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο ενημερώθηκε σχετικά το μηχανογραφικό σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρέμεινε αναπάντητο. Επίσης δεν μας έχουν δοθεί επαρκείς εξηγήσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο επιβεβαιώνεται το ότι οι λήπτες του μηνιαίου και του εφάπαξ εξαμηνιαίου τιμητικού επιδόματος όντως διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου.

Επιπρόσθετα, κατά την επισκόπηση των στρατολογικών μητρώων του Στρατολογικού Γραφείου Λευκωσίας, Κερύνειας και Μόρφου, για σκοπούς επιβεβαίωσης στοιχείων αιχμαλωσίας σε δείγμα δικαιούχων, εντοπίστηκαν τα πιο κάτω, τα οποία εγείρουν ερωτήματα ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιβεβαιώνουν ότι οι αιτητές είχαν υπηρετήσει πρόσθετη θητεία/εφεδρεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής ή/και είχαν διετέλεσει αιχμάλωτοι (τα προσωπικά στοιχεία θα απαλειφθούν στο τελικό κείμενο που θα δημοσιευτεί):

Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) και 4(2) του περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτημένους τους Νόμου του 2008 (120(I)/2008), ο Υπουργός Άμυνας τηρεί μητρώο στο οποίο αναγράφονται τα ονόματα όλων των κληριτών και έφεδρων στρατεύσιμων προσώπων που διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου και ο Υπουργός Εσωτερικών τηρεί μητρώο στο οποίο αναγράφονται τα ονόματα όλων των μη στρατεύσιμων/άμαχων 1974.

Οι ΥΚΑ εγκρίνουν την παραχώρηση του επιδόματος με βάση την πληροφόρηση που λαμβάνουν από το ΥΠΑΜ.

Δεν υπάρχει παρέμβαση από λειτουργό των ΥΚΑ καθώς αποστέλλεται από το ΥΠΑΜ κρυπτογραφημένο αρχείο του Μητρώου Αιχμαλώτων και ακολούθως γίνεται η φόρτωση του αρχείου στο Μηχανογραφημένο Σύστημα των ΥΚΑ

. Εάν εντοπιστεί ο αιτητής αναγράφονται οι μέρες πρόσθετης θητείας με την ένδειξη «ΑΥΤΟΜΑΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ» .

Εξαρχής από την έναρξη του Τιμητικού Επιδόματος (ΤΕΠ) δόθηκε από το Υπουργείο Άμυνας Αρχείο Αιχμαλώτων με τα στοιχεία.

Εάν άτομο κάνει αίτηση ΤΕΠ και δηλώσει ότι ήταν ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ και δεν εντοπίζεται στο αρχείο που στάλθηκε στις ΥΚΑ από το ΥΠΑΜ, τότε ζητείται επιβεβαίωση μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος από το ΥΠΑΜ.

Σε σχέση με τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 3.2 της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας τονίζεται ότι:

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εφαρμόζοντας τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή Σχεδίου Πληρωμής Τιμητικού (ΤΕΠ) και Εφάπαξ Τιμητικού Επιδόματος (ΤΕΦ).

2. Συγκεκριμένα, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταβάλλουν το Τιμητικό Επίδομα μηνιαίως, ως ειδική αύξηση, στους δικαιούχους Θεσμοθετημένης σύνταξης, σύνταξης Αναπηρίας και Κοινωνικής σύνταξης οι οποίοι:

- υπηρέτησαν αυξημένη θητεία στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974 ή/και
- διετέλεσαν ως αιχμάλωτοι κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας ή/και
- διετέλεσαν ως Μη στρατεύσιμοι/άμαχοι πολέμου κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και περιλαμβάνονται στο μητρώο Μη στρατεύσιμων/αμάχων του Υπουργείου Εσωτερικών ή/και
- είναι Παθόντες Ανάπηροι πολέμου συνεπεία τραυματισμού τους ως στρατιώτες / έφεδροι κατά την τουρκική εισβολή του 1974 και λαμβάνουν επίδομα από το Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων.

3. Το Εφάπαξ Εξαμηνιαίο Τιμητικό επίδομα, καταβάλλεται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε δύο δόσεις των €1.000, κάθε Ιούνιο και Δεκέμβριο εκάστου έτους α) σε δικαιούχους Τιμητικού Επιδόματος και β) σε πρόσωπα που συμπλήρωσαν την συντάξιμη ηλικία και δεν δικαιούνται σύνταξη αλλά περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα μητρώα Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας και Μη στρατεύσιμων/Αμάχων του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι ΥΚΑ λαμβάνουν την πληροφόρηση για την παραχώρηση του Τιμητικού επιδόματος (ΤΕΠ) και του Εφάπαξ Τιμητικού Επιδόματος (ΤΕΦ) από το Υπουργείο Άμυνας, το Υπουργείο Εσωτερικών και την Επιτροπή Ανακουφίσεως Παθόντων.

Να εξασφαλιστεί αντίγραφο του Μητρώου Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας και να αντιπαραβληθεί με τον κατάλογο των ατόμων που λαμβάνουν ωφελήματα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι ΥΚΑ με επιστολή τους ημερομηνίας 21/07/2026 ζητούν αναθεωρημένο αρχείο από το ΥΠΑΜ και ΥΠΕΣ για εκ νέου αντιπαραβολή με τα αρχεία δικαιούχων που διατηρούν οι ΥΚΑ, για να διασφαλιστεί έτσι η ορθότητα των πληρωμών.

Οι ΥΚΑ βρίσκονται στην διάθεση του ΥΠΑΜ για αποστολή πλήρους αρχείου με τους δικαιούχους ΤΕΦ εάν και εφόσον ζητηθεί από το ΥΠΑΜ.

Για όσες περιπτώσεις καταβάλλεται επίδομα αλλά δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω Μητρώο, να ζητηθεί από τους λήπτες του ωφελήματος, εντός χρονικής προθεσμίας, η προσκόμισή στοιχείων στο Υπουργείο Άμυνας για εξέταση. Εάν αυτά δεν προσκομιστούν ή το Υπουργείο Άμυνας δεν αποδεχθεί τα στοιχεία αυτά, τότε η παροχή ωφελήματος θα πρέπει να διακοπεί.

Αναμένονται οι ενέργειες από το ΥΠΑΜ, στη βάση της επιστολής που αναφέρεται πιο πάνω

Σε περίπτωση υποβολής παραπόνων από αιτητές, παραπέμπονται στο ΥΠΑΜ για έλεγχο

Να διερευνηθούν οι περιπτώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, για τις οποίες προέκυψαν αμφιβολίες ή ελλείψεις αναφορικά με την επιβεβαίωση της ιδιότητας αιχμαλώτου ή/και της υπηρεσίας στην Εθνική Φρουρά κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής, και να ενημερωθούμε σχετικά με τα αποτελέσματα της διερεύνησης, καθώς και για τυχόν ενέργειες στις οποίες προτίθενται να προβούν οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αναμένεται η πραγματοποίηση ελέγχου και σχετική ενημέρωση των ΥΚΑ από το ΥΠΑΜ. Εάν κατά τον έλεγχο από το ΥΠΑΜ διαπιστωθεί ότι τα εν λόγω άτομα δεν είναι δικαιούχοι ΤΕΦ, μόλις ενημερωθούν οι ΥΚΑ θα προχωρήσουν σε τερματισμό της πληρωμής ΤΕΦ για τα εν λόγω άτομα.

Να επανεξεταστούν οι διαδικασίες και τα έντυπα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εξέτασης των αιτήσεων, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής καταγραφή και τεκμηρίωση των στοιχείων που αφορούν την ιδιότητα του αιχμαλώτου πολέμου.

Έχει ήδη παρατεθεί η διαδικασία πιο πάνω.